

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:	Pretiuu insertiuniloru:	Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl. cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . 7 „ „		
„ „ „ 1/2 „ 3 „ 50 „		

Cristosu a inviatu!

Aceste sunt cuvintele de bucurie, ce se aude resunandu astadi, ca dintr'o gura si inima, pe buzele a milioane si milioane de ómeni. Cuvinte, cari nici dupa o mie optu sute de ani n'au perdutu nimicu din puterea farmecului si interesulu raritatii! Cristosu a inviatu din morti cu mórtea pre mórte calcandu, si celoru din mormenturi viétia daruindu-le, resuna ca unu ecou puternicu in tóte bisericile crestine!

Càta emotionare, càta bucuria nu simte inim'a nóstra la audiulu acestoru accente divine!

Se bucura astadi tóte popórele crestine vediendu lumin'a cea splendida a stralucitei dumineci a invierii. Cериulu si pamentulu impreuna si tóte cele de desubtu s'au umplutu de bucurie si de lumina, la stralucit'a presentia a resaritului sóre alu gloriei, care ni-a adusu diu'a neinserabila a vietii! Se bucura splendidu revestit'a mirésa a lui Christosu, biseric'a, si seruta cu bucuria pre divinulu ei Mire vediendu-lu din mormentu esindu ca dintr'o camara nuntiala! Insusi Calvariulu si-a schimbatu faci'a, si din scen'a infioratóre a unei tragedie démna de plansu a devenitu teatrulu gloriosu a bucuriei generale. Crucea, lancea, cunun'a de spini, instrumentele infioratóreloru patime, ornéza in modu stralucitu triumfulu divinului invingatoriu! Mormentulu, locuint'a trista a coruptiunei cei d'antaiu, s'a aratatu camara purtatóre de lumina a incoruptiunei si ranele mortali, fontane de viétia nemuritóre!

Santa si legitima bucuria cu adevveratu!

Si cine se nu trasalte de bucuria astadi, in luminata diu'a invierii, in care ni se arata prob'a cea mai necontestabila, cà dreptatea si marile principii nu pieru nici odata! Cine se nu trasalte de bucurie vediendu in realitate coruptiunea si nimicirea, ce dominau in lume, surpate prin invierea lui Cristosu! Inviat'a Cristosu si s'a omoritu mórtea. Inviat'a Cristosu si a resaritu nemurirea. Inviat'o Cristosu si nici unu mortu nu este in 'gropa. Unde-ti este acum mórte aculu? Unde-ti este iadule invingerea? Diu'a invierii se ne luminamu popóra, pascele Domnului, cà din mórte la viétia si de pre pamentu la ceriu Cristosu Dumnedieu ne-a trecut pre noi!

Vedeti tain'a si intielegeti natiuni! Cristosu s'a facutu omu pentru noi, ca si noi se ne facemu dumnediei pentru elu, dice s. Grigoriu Nazianzianulu, in stilulu seu sublimu. A luat ce este mai de josu, ca se ne dee ce este mai nobilu. Chipu de servu a luat, ca noi se luamu libertatea, s'a pogoritu ca noi se ne inaltiamu; s'a ispititu ca noi se invingemu; a muritu ca se mantuiésca; a inviatu ca se ridice pre cei ce jaceau in intunerecu si in umbr'a mortii! Éta cuvintele pentru care biseric'a destinge santa diu'a invierii de tóte celalalte dile de serbatóre, dandu-i frumósele attribute: imperates'a, dómn'a si serbatórea serbatoriloru! Ea este pascele cele santite, pascile noue si sante, pascile care au deschisu noue usile raiului, pascele cele ce santiescu pre toti credintiosii. Diu'a invierii este diu'a in care s'a proclamatu unirea omului

cu Dumnezeu, si a ómeniloru între sine. Diu'a invierei, se ne luminamu cu prasnuirea, si unulu pe altulu se imbracisiamu, se dicemu fratiloru si celoru ce ne urescu pe noi, si se iertamu tóte pentru inviere. Asia canta biserica'nóstra astadi si cantarea ei este fórté instructiva pentru vietí'a sociala romana atátu de multu sgduita prin pasiunile personale!

O Cristóse, intieptiunea si cuventulu lui Ddieu, daca tu ai cercatu fora se ai trebuinti'a amici'a ómeniloru, óre de ce ómenii nu cauta amici'a unulu altui'a? de ce fratele uresce pe frate? de ce se prigonescu unii pre altii? Daca vecinulu, consangeanulu ori conationalulu teu crestine are alta aplicare, alte idei si alte cugetari, ai tu dreptulu pentru acést'a se-ti calci catra densulu detoriile de vecinu, de omu si de crestinu? Ce! vrei se supui pe ceialalti ca toti se cugete dupa spiritulu teu? si daca nu cugeta astfelu se-ii persecuti?

Aceste sunt hidósele pasiuni de care cei mai multi nu se potu desbracá nici candu interesele nationali si bisericesci reclama concordia, fratietatea si unirea cea mai sincera! Aristide si Temistocle erau inimizii cei mai neimpecati, candu inasa au vediutu patri'a in perire: „Se lasamu, dise Temistocle, se lasamu ur'a aici la portile patriei, si candu ne vom întórce din servitiulu comunu, de voiesci, se o incepemu éراسي.“ Óre voi barbati politici si conducatorii poporulu romanu, de ce se nu imitati pe Temistocle? De ce nu lapadati ambitiunea desierta, ur'a si resbunarea, si se ve uniti in o singura cugetare si actiune comuna, baremu candu vedeti interesele natiunei puse in jocu? Biserica'nóstra ne indémna la unire, si noi stamu invrajbiti. Ea canta se imbracisiamu unulu pre altulu; ér noi ne persecutamu cu dusmania!

Precum se stringe fumulu se se stinga pasiunile, precum se topesce cér'a de faci'a focului, se se topésca ghiaci'a indiferentismului, ce sleiesce si impedece progresulu nationalu si bisericescu. Éra diorile diminetii invierei lui Cristosu, fie diorile unei ere prospere, diorile invierei si marirei romanismului!

Se completámu institutelu preparandiali.

Succesele splendide, ce le-au obtienutu multe popóra pre terenulu culturai, ne ivita se esaminamu cu rigore pusetiunea, in care ne aflamu. Desvoltarea spirituala si-are leagenulu in scola; de la acést'a depinde, cà ore progreséza ori regreséza cutare poporu in cultura. Daca scol'a póte acoperí tóte necesitatile poporului, atunci acést'a progreséza, ér despre scola dicemu cà are fundamentu rationalu; ér daca poporulu scapeta atátu materialminte, câtu si spiritualminte, atunci scol'a are fundamentu irrationalu.

Fia care poporu june, innapoiatu in cultura, vóindu se ajunga pre nivoulu altoru popora culte, studiéza bine caràrile, ce le-au percursu aceste; dar e fapta constatata, cà esperinti'a straina forméza numai parte secundaria intru alegerea miedieloru, prin care se promovéza desvoltarea popóraloru, de óra-ce altulu e naturelulu germanului, anglesului, si éراسي cu totulu altulu alu romanului. Nici nu esista pre pamentu doi ómeni, cu atátu mai vertosu doue popóra intru tóte asemenea, chiaru precum nu esista nici doue frundie, ori doue fire de iérba. Asia dara alte base trebuie se aiba scólele romane si altele cele straine.

Esaminandu scólele straine, aflamu la densele variatiune fórté mare; pre candu la noi variatiunea o potemu numí monotona. Esaminandu apoi constelatiunile politice a le celoru mai multe popora europene aflamu, cà pretotindenea sunt mai favoritorie ca la poporulu romanu. Dar esaminandu in fine gradulu de intelectualitate alu popóraloru europene, aflamu cu placere, cà poporulu romanu ocupa locu de rangulu primu. De aici resulta, cà nici lips'a de variatiune a scóleloru nostre, si nici impregiarile politice nu sunt in stare se ne retiena de a ajunge la gradu câtu de inaltu in cultura, daca vomu cugetá seriosi asupra scóleloru, ce le posedemu, pentru-cà ceea ce i-se pare germanului plebeu de enigma, aceea o resolta tieranulu nostru cu desteritate admirabila, judecat'a — logic'a sanetósa a romanului a storsu admiratiunea multoru barbati inteligenti streini si i-a facutu se inmarmurésca, judecandu la ce culme s'ar fi aventatu densulu, daca avea parte de scola.

Tota lumea se plange cà in privinti'a spirituala nu progresamu dupa cumu recere spiritulu timpului. Si cu totii au dreptate! Dar unde se jaca óre fontan'a reului, in lips'a de variatiune a scóleloru séu in impregiarile politice? Nu afirmamu nici un'a nici alt'a, din contra le desconsideramu, pentru-cà amendoue suntu nisce rele, pre care le potemu stirpí dupa cumu ne vomu convinge din urmatóriele.

Scólele nóstre elementarie suntu proiectate cu câte síese clase, adeca pentru baietii dela 6—12 ani. Dintre acesti síese ani, celu putinu doi suntu timpu pierdutu, avendu in vedere materialulu prescisu si mai vertosu intelectualitatea prunciloru romani. La prescrierea materialulu s'a luat dreptu barometru esperiinti'a straina, vremu se dicemu

ceea ce s'a observatu la pruncii altoru popora. Daca vomu considerá esperinti'a propria, atunci cu dreptu cuventu ne-vomu vedé constrinsi a reduce materialulu prescriu pana acumu, la timpu de patru ani, ér cei doi ani din urma se-i folosimu, inzestrându pre baieti cu alte cunoscintie necesarie vietii practice si totu odata si studiului mediu.

Venindu acumu la pucinele gimnasie, ce le avemu cu aceste inca nu sta lucrulu altmentrea. Din limb'a latina si greca nu da doue, pe candu scientiele reali se tractéza in modu vitregu, ér limbele moderne (frances'a, italian'a, angles'a...) pre cele mai multe locuri nici cà audi de densele. Optu ani forméza a patra parte din viétia (mai alesu acestia, candu frecuentéza omulu gimnasiulu), dreptu aceea pretindu mai buna aplicare.

Cele alalte scole medie, cumu sunt scólele reale, aceste la noi nu esista, de câtu un'a, si aceea, dupa cunoscintiele private ce le avemu, si-face datorinti'a.

Intre scólele inalte séu facultati amu trebuí se numeramu institutele teologice; dar despre aceste lasu se vorbésca cei competenti.

Unde sunt inse scólele comerciali si economice, unde cele industriali? De aceste nici urme nu se afla pe la noi. Dar se scie, cà inim'a fia càrui poporu o forméza asia numit'a classa media — comerciantii si industriasii; fora de acesti'a ori care poporu trebuie se sucumba, se divina sclavulu altui'a.

Se constatámu deci cà ni-lipsescu mai multe feluri de scóle; dar se constatámu apoi si aceea, cà scólele câte le-avemu suntu fôrte defectuose pentru cà la intemeierea loru nu s'a pusu destulu pondu pe insusi poporulu, pentru care s'au facutu.

Dar cumu se ni-ajutam, ca se nu remanemu inderatulu altoru popora? Fenomenele elementarie de oparte, ér multimea dàrilor pe de alt'a au adusu poporulu la sapa de lemn: sacrificie noue nu potemu cere dela densulu, cà-ci abia le-suporta pre câte le are; dar a repará ce e reu si a completá ce e imperfectu, aceea petemu face.

In scólele elementarie, afora de materialulu prescriu in planulu de invetiamentu, se se mai propuna spre esemplu principiile generali din igien'a populara, din economía, comptabilitate, notiuni despre dreptulu privatu si publicu alu statului etc., dar nu in scol'a de repetitiuni, ci in decursulu celoru siese ani. Asemenea trebuie se conducemu pe baieti in cunoscintie detaiate ale limbei materne, despre a càrei literatura mai nici idea prin scólele nóstre elementarie. *) Dar câtu folosu i-póte aduce fiotorului cive cunoscinti'a unei limbe straine, carea se uséza mai desu in cerculu seu!

Aceste si d'al-destea s'ar potea esecutá fôrte bine in scólele nóstre elementarie si astu-feliu am supliní lips'a càtoru alte scole.

*) Cam astu-feliu si prin cele alalte.

La aceste multi voru obiectiuná, cà dela invetiatorii nostri nu potemu pretinde atáta, pentru-cà de o parte nu au cunoscintiele necesarie, ér pre de alt'a apoi sortea loru e démna de compatimitu. Respundemu si la obiectiunile aceste!

Cine a mai vediutu se produca cutare agru frupte, fora ca respectivulu proprietariu se se fie ingrigitu de densulu la timpu? E dar lucru nenaturalu a pretinde dela poporulu celu nedesvoltatu spiritual-minte, ca se se ingrigésca de pussetiunea materiala a invetiatoriului. Poftésca totinsulu si capaciteze, arete poporulu cu esemple neresturnavere, ce e scol'a, care sunt folósele, ce si-le póte insusí dintrens'a! Daca va fi facutu acést'a, atunci se nu aiba nimenea teama, càci poporulu nostru nu e atátu de coruptu, dupa cumu li-place la mai multi se sustiena, se va ingrigí siguru cà invetiatorii se fia provediuti cu tóte cele necesarie, dupa cumu li-recere pussetiunea. Asia dara obiectiunile de susu se contragu si pretindu mai multe cunoscintie dela invetiatori. Acést'a o va sustiené totinsulu, càci alt'a insemnéza a fi invetiatoriu acolo, unde educatiunea nu se baséza numai pre scol'a elementara, si éراسi alt'a la noi, unde cu fôrte pucine esceptiuni, alta educatiune nu se impartasiesce, de câtu in scol'a elementara. Invetiatorii nostri au datorinti'a se se ingrigésca de crescerea poporulu si dupa ce respectivii elevi au paresitu scol'a. Densii trebuie se fia in comunele romanesci sentínelele moralitatii si ajutorii spirituali, consului poporulu in ori ce afacere.

De aici resulta, cà fia care candidatu trebuie se dispuna de cunoscintie varie, pre câtu se póte din toti ramii sciintieloru. Atát'a nu folosesece nimicu, de ora-ce teori'a totu lucru secu remane, daca nu o scie aplicá omulu. Asia dara candidatii de invetiatori trebuie se scie aplicá fôrte bine cunoscintiele castigat si numai atunci se intre ca atari in functiune, pentru cà erorile, ce se comitu in educatiunea elementara, nu se potu repará séu nici odata, séu numai anevoia.

Intréga sarcin'a se asiedia in fine pre institutele preparandiali. Aceste au se diréga educatiunea, venitoriulu poporulu romanu. Dela densele aterna se scapámu de ori ce intrige ale inimiciloru si se mergemu drumulu care ni-este prescriu de trecutulu nostru gloriosu, precum si de pussetiunea geografica.

Considerandu acumu institutele nostre preparandiali, in genere dechiarámu cà nu ne multiumescu. Legea prescrie intr'unu feliu, dar necesitatile dictéza altmentrea. Abstragemu dela [preparandiele statului, care inca nu stau pre culmea chiamarei loru, la noi trebuie se introducemu odata pentru totu de un'a mai antáiu uniformitate, apoi ordine esemplara. Nu am folositu causei comune chiar nimicu, daca preparandi'a Aradului are trei cursuri, ér cea dela Caransebesiu, Sibiu, Gherla, Blasiu póte doue séu patru. Ce folosesece natiei nóstre daca insisi invetiatorii sei nu voru fi odata in curatu cu chiamarea si datorintiele loru!

Nici odata nu amu cutezatu a pretinde, că in cestiunea cutare potemu dá tonu; onorea acést'a o lasamu altor'a, cari au imbetranitu in lupte. Dar ceea ce vedemu că nu e bine, vomu constatá poruria. Esperinti'a propria ni-spune, că nici doi, nici trei ani nu suntu de ajunsu pentru ca se ni-facemu invetiatori buni, după cumu ni-trebuie scu noue, daca voimu intr'adeveru se progressamu; chiaru se apropia sesiunea anuala a sinodeloru; ni-amu bucurá fórté, daca s'ar redicá cineva se ventileze cestiunea ast'a. Necesitátile tuturoru provinciiloru in fine ar' demustrá ce reforme ar fi de introdusu. Astu-feliu, daca nu mai curendu, la prossimulu congressu s'ar poté instituí o comissiune, carea se faca unu planu generalu, dupa care voru avé se se organizeze tóte preparandiele nóstre confessiunale.

T. Ceontea.

Partea financiara in cestiunea scóleloru nóstre confessionali.

(Fine).

Unu ramu de mare insemnatate pentru agricultoru este si pomaritul. Acestu ramu se cultiva de poporulu nostru in multe parti cu mare succesu. Un'a inse trebuie se observámu, că nici acestu ramu nu este destulu de desvoltatu. Pre de o parte remane multu pamentu nefolositu, carele plantatu fiendu cu pomi, ar poté produce multu; pre de alt'a nu se pune pondulu necesariu pre plantarea mai multoru soiuri de pomi, si pre nobilitarea loru. Astfeliu nici acestu ramu nu produce poporulu nostru atát'a, câtu ar fi in stare, daca noi ne amu ocupá mai multu de elu.

Ca unu defectu mare in economía ni se infaci-siéza impregiurarea, că in multe parti si mai cu séma la siesu poporulu iérn'a nu are, si nu capeta nimicu de lucru. Astfeliu se perdu cam 4—5 luui pe anu, fara ca se-si póta cascigá ceva. Acestu timpu s'ar poté folosí pentru o industria de casa, carea la noi de catva timpu incóci incepe a nu se purtá in mesur'a, in carea se purtá mai nainte. Este adeveratu, că industri'a de mana s'ar paré, că produce fórté pucinu facia de industri'a de fabrica, care póte produce manufacture multu mai eftine. Cu tóte acestea sí celu mai nensemnatu castigu este mai bunu si mai de preferitu, decâtu nimic'a. Prin latirea si promovarea unei industrii de mana, amu pune pre poporu in positiunea a folosi si timpulu de iérna, carele astadi in multe locuri este perdutu pentru tieranulu romanu, si amu avé intrens'a unu nou isvoru de venitu.

Din acele dise pana aci ne putemu convinge, că poporulu nostru aru mai poté aflá multe isvóre

de venitu, daca amu fi cu mai mare atentiune la desvoltarea lui economica, si daca amu poté face, ca se aiba mai multe cunoscintie in acésta directiune. Pana aci, trebuie se marturisimu, pe terenulu acest'a s'a facutu fórté pucinu. Caus'a este pré naturala. Impregiurárele cele grele ale vietii publice in carea ne am aflatu, si ne aflámu ne au absorbitu mai tóte puterile. Mai toti acei individi, cáti s'au ridicatu din sinulu poporulu nostru prin scóle, s'au aplicatu la scientiele umanióre, ér facia de terenulu economicu s'a aretatu pucinu interesu. In timpulu din urma a crescutu poporulu romanu unu numeru insemnatu de ómeni cualificati pentru viéti'a de statu, advocati, officianti, dar fórté pucini comercianti, industriasi si agricultori cu cualificatiunea necesara. Astfeliu nu esista proportiunea drépta intre diferitele clase sociali, si nici unei'a nu-i pote merge atáta de bine, precum ar fi de doritu.

In economia este de mare insemnatate consumtiunea, intrebuintiarea averii cascadegate. Aici se recere mai multa precautiune, ca la productiune. Nici in acésta privintia inse nu aflámu in totu loculu precautiunea necesara, ba in unele parti putemu dice nu o aflámu mai de locu. Astfeliu se consuma fara folosu, in modu neproductivu o multime de bunuri castigate cu multa sudóre. Cu totulu astfeliu ni s'ar infaci-siéza lucrulu, daca ne amu ocupá a deprinde pre poporu a intrebuintiá bine si productivu fructele osteneleloru sale. In casulu acest'a ar poté contribui cu mai mare usiurintia, decâtu astadi pentru scóla.

Amu atinsu aceste impregiurári pre scurtu, pentru ca se aretámu punctele de manecare, de unde credemu, că ar fi consultu a purcede la lucru in caus'a invetiamentulu confessionalu. Dela intrarea statutulu organicu in viétia s'au adusu in adunárele nóstre bisericesci o multime de decisiuni, s'a desvoltatu inse pré pucina activitate facia de cestiunea ridicarei poporulu nostru pe terenulu economicu. Mai anii trecuti se facuse mare vorba in dieces'a Aradului, ca sè-se faca in unele parti câte o scóla agronomica, unu lucru, care, daca s'ar fi realizatu, ar fi pututu produce multu. Caus'a remase inse o simpla incercare. Pana candu denariulu poporulu este singurulu medilocu, de carele dispunemu in sustienerea scóleloru nóstre confessionali, pana atunci numai capacitatea poporulu si voi'a de a contribui pentru scóla sunt factorii decisivi in caus'a invetiamentulu confessionalu. Fara de acesti doi factori ori ce incercare si orice pasu este numai unu remediu momentanu. Unu aventu siguru in desvoltare voru poté luá scólele nóstre confessionali numai daca vomu poté produce in poporu cei doi factori amintiti. Aici dara ar fi de doritu a-si concentrá activitatea adunarile si organele nóstre constitutionali.

(s.)

Despre scóla in genere, si despre cea crestina ortodoxa in specie.

IV.

(Continuare.)

La mijlocul sutei 18, acești ómeni orbiti si miscati de libertatea imparuta, s'au intruniti in societati secrete, acaroru numeru s'a latitu si crescutu preste tóta Europa, ba si in America, preste mare. Ei au constituitu unu comitetu centralu, si-au alesu primariu séu presiedinte, jurandu-i supunere orba, pre care l'au vestitu cu putere si dreptulu de a judeca asupra mortii *ius gladii*, a ori carui membru, ce nu s'ar supune séu ar violá statulele societatiei. Acestia se adunau la olalta din mai multe tieri, tieneau adunari unde faurau si scorniau totu felu de planuri periculósa pentru restornarea bisericeii, tronurilor, si intru ascunsu au adunatu sume mare de bani, spre ajungerea celor mai nerusinóse scopuri si intreprinderi; au trimisu emisari printre poporu, se-lu indemne, animeze si pregatésca, pentru intimplarile cele mai de aprópe, dupa cum cerea trebuintiele lor. Ei au promulgatu cea nemarginita libertate, si nici o autoritate bisericesca séu civila, pre care le numiau jugulu robiei, n'au suferitu, ci tóta deprinderea si supunere de pamentu o-au ignoratu. Sórele care pana aci lucia preste Domna si servu, dupa principiulu lor de aci ininte va strélucí numai preste ómeni liberi. Acesti demagogi ca se póta atacá ceriulu si pamentulu, resturná bisericea si tronurile, a stricá moral'a, si espune risului publicu preotimea si Domnitorii, si se-i faca suspiciosi si uriti inaintea poporului, au staruit a aduce in vigore nemarginit'a libertate a tipariulu, ce li-a si succésu. Numai acuma au inceputu ei a scrie cele mai condemnabile opuri si carti, si a le inparti gratis printre poporu, biblioteciloru si societatiloru private.

Pagub'a ce a adusu libertatea pressei a precunoscutu si Ministrii francesi in raportulu loru catra Regele Carolu alu X-lea, in care dice: „Revolutiile eschisivu se promoveza si ajuta prin libertatea de tipariu.“¹⁾ In contra abususului libertatii de tipariu, s'a planu si federatiunea germana in adunarea sa din a 2- mart. 1832. Acesti restornatori de pace si securitate publica, ca cu mai inlesnire, si mai cu bunu resultatu se-si pota ajunge scopulu loru si-au datu tóta trud'a si nisuint'a ca principiile si invetiaturile loru se strabata in tóte straturile vietiei sociale, precum in scóllile triviale si superióre, in gimnasii si licee, in universitati si alte scoli civile, ca asia de timpuriu se póta oltu si stricá cu massimile loru inimile cele fragete a tinerimei, artistiloru, invetiaturiloru si ostasiloru. In aceste scoli apoi s'a sub-sapatu si falsificatu moralitatea, s'a derisu si batujocuritu virtutea, si s'a laudatu crim'a, blastematia si infami'a. Dup'a principiulu si invetiatur'a acestoru pseudo filosofi, virtutea si pecatulu sunt vorbe gole, dintre care aceea trebuie acceptata, care pre pamentu ne face mai fericitu; pietatea o-au numitu fariseismu, temerea de Domnedieu pusilanimitate; virtutea o-au numitu marinositate spirituala si idee nobila; adulteriulu si desfranarea n'au fostu mai multu peccatu inaintea loru; au aparatu placerea si voluptatea trupésca; sinuciderea o-au colaudatu, numindu-o eroismu prin care ne mantuimu de patimile ce ne cuprindu. In Parisu sub inspectiunea renumitulu *d'Alambert* s'a ridicatu institutu de crescere „*Adresse Comtoir*“ pentru formarea si primire educatoriloru arnici; la acestu institutu trebuia se recurga fiesce care daca avea trebuintia de invetiaturu harnicu si luminatu, si pre bani multi a-si stricá fiu si nepotii; insusi Domnitorii pe la inceputu, de aci si-capatá mentorii pentru fiu loru. Astfelu s'a intemplantu cá in cursu de 3 ani

séu dela 1777—1780 *d'Alambert* numai in Germania au trimisu 400 de invetiaturi, la familiile cele mai insemnate. ¹⁾ Si asia, dela *Ludovicu* alu 14 si 15 ni au remasu cartile, sburdalnicia, si desfranarea, dela *Voltaire*, *Rousseau*, *d'Alambert* et *Compagni*, betia si inreligiositatea, dela *Mirabeau* revolutiunile, tocmai ca dela *Ludovicu Filipu*, *juste millicut*.

Si care au fostu efectulu si resultatulu acestoru invetiaturi si scoli comunice? Éta-lu fórte jelnicu si amarú! In urmarea acestoru invetiaturi sclintite si stricaciose la 1792 au eruptu revolutiunea cea mare francesa, care va remané in litere negre si nesterse in istori'a omenimei. Francesii in lupt'a loru intre sine, cu regimulu, si in cea cu cleru-Regimulu Papalu, au proscrisu religiunea crestina, sub cuventu cá e plina de fabule, dupa cum diceau ei, si in loculu ei au introdusu cultulu ratiunei. In renumit'a biserica din *Paris Notre-dame* au redicatu statua „*La Raison*“ ratiunei, si statua „*La Verite*“ dreptatiei, reprezentate prin figur'a unei femei prostituite. In *Parisu* prin o artice scenica, meretrice infama, cu nume *Mamzella May-lavel*, incaltata cu coturni teatrali, coifata cu coifulu *fri-gianu*, cu corpulu intr'o tunica, diafana, si preste totu o clamida flotanta albastra ca ceriulu, reprezentandu in carne si piele pe insasi dieiti'a ratiunei, purtata in carutia splendida, avendu sub picioarele ei efigi'a Domnului Isusu Christosu, o purtau juru imprejuru pe tóte stradele cetetiei, pana in urma o-au dusu in bisericea catedrala, si ca simbolulu ratiunei Dumnedieului Francesiloru, o-au asiediatu de asupra, peáltariu, tamaindu-i si cantandu-i imnuri si cantari, *Chaumette*, de o parte *Carmaniola* si de ceialalta parte *Hebert Marsellésa*, pentruca patriotismulu se fie amestecatu in religiunea statului, si femeia, respective fat'a reprezentandu, ratiunea, predica voluptatea si placerea ca dogma. In modulu acest'a tóte bisericeii crestine le-au fostu stramutatu intempele cultulu ratiunei, introdusu in loculu cultulu fabulosu in-vechitu (asia numiau religiunea crestina). Magnificulu templu a st. *Genevevei* l'au stramutatu in *Panteon* séu cultulu egalitatiei, fratietatiei si libertatiei. Si ca religiunea crestina se o póta si mai tare espune risului, oprobiulu si batujocorei, publice, in *Parisu* au imbracatu unu magariu cu tóte ornamentele episcopale, punendu-i mitra episcopésca in capu, si pedu in mana, apoi imbracatu astfelu ilu duceau in *conventulu nationalu*.

Asemenea actu au repetitu Francesii si in *Lionu* si alte cetati a Franciei; ba in *Veisenburg*, afara de aceste au arsu publice in piatia sant'a scriptura, liturgia-rulu, cartile de rugaciune, rosariu si iconile sante. Totu in acestu anu conventulu nationalu a proscrisu din totu remnulu religiunea crestina, si Episcopiloru si clerului, chiar si celoru constitutionalii, li-au demandatu se se lase de religiunea crestinesca, si pe poporulu insielatu de ei se-lu abata dela observarea acelei fabule; sacramentaliile si instrumentele bisericesci le-au lapadatu, bisericele le-au dirimatu, vasele sante le-au profanatu, calugarismulu l'au stersu si casatu; tóte averile monastiresci si bisericesci, le-au secularisatu, si ca se póta sterge si memori'a religiunei crestine, au abrogatu si er'a crestina, si in loculu ei au substituitu er'a republicei, au introdusu calendariu nou, din care serbatorile crestiniloru au fostu sterse, in loculu septemaniloru au pusu decadele, luniloru li-au datu altu nume; *Dominica* s'a stersu, in loculu ei s'a introdusu si prescrisu diua a 10, si asia religiunea crestina s'a inlocuitu prin cultulu ratiunei. Toti acia, cari nu voiau se profeseze acésta credintia, fie fostu ei macar de ce rangu si demnitate, au fostu condamnati la mórte sub gilotina. Insusi Regele *Ludovicu alu XVI* si Regin'a *Maria Antoinette*, acaroru sórte, precum si a Franciei intregu o luase potentatiei Europei la inima, sub protestu cá au conjuratu asupra patriei,

¹⁾ *Moniteur* Iuliu 27. 1830.

¹⁾ *Hush* pag. 287.

au chemat pre straini in tíera, si cu densii conspiréza in contra constitutiunei si Religiunei patriei, fusera decapitati, Regele in 7 Fauru si Regina in a 6 Octomvrie 1793. In loculu monarchiei introdusera republic'a, si in decursu de 3 ani sub pseudo presidismulu lui *Robespierre*, toti aceia cari numai au fostu suspitionati de aderintii Regelui si religiunei crestine si inimicii republicei si religiunei ratiunei, au fostu gilotinati, si sub decursulu loru 21 de ani, câtu a tîenutu revolutiunea, Francia au perdutu sub bard'a gilotinei 40,000 de suflete, din cei mai nobili si eminenti barbati si mueri, si *Europa* cu Francia la 10.000,000 de ómeni, si preste miliarde si miliarde spelese de resbelu!

Éta acest'a este fructulu si rezultatulu invetiaturei si scolei comunistice, séu comunale, care pe aci este se se introduca si la noi!!!

(Va urmá.)

Disciplin'a ca factorulu educatiunei.

Scól'a are de a educá séu cresce si de a instrúá séu invetiá teneretulu, speranti'a venitoriului. Intielegu nu numai educatiunea fizicala ci si ceea spirituala. Intre factorii principali ce conlucra la educatiunea spiritului, unulu e disciplin'a. Spre a documentá acest'a nu avemu decâtu a arunca o privire in istori'a educatiunei si vomu aflá cá din timpurile celea mai vechi s'a pusu mare pondu pe disciplina in metodulu instructiunei la tóte popórale culte, incependu chiar' din vechimea intunecata. Nisuinti'a pedagogiloru dela finea secolului trecut, pentru ameliorarea instructiunei, in locu de a se realisá remase fara nici unu sucesu, pentrucá multi cugetau se suplinésca disciplin'a prin o instructiune rationabile, dicundu cá, spiritulu e unu opu alu educatiunei, cumu a disu Rousseau; éra altii (ca Basedow) nu afla cu scopu a mai causá discipuliloru neplacéri pre carier'a loru scolastica cu disciplin'a. Pana in temporele mai noua disciplin'a nici cá s'a privitu de demnu a se luá ca obiectu seriosu alu cugetarei, si asia pre langa tóta ponderositatea ei a fostu data la o parte, pana ce in fine éراسi fu chiamata a si ocupá loculu, care si-lu tiene pana in dilele nóstre, inse nu ca mai in ante candu adeca disciplin'a érá legata strinsu cu pedeps'a, candu midilocolu ducatoriu la scopu se credea a fi numai si numai batiulu. Astadi dar vedemu disciplin'a in adeveratulu ei intielesu aplicata. Convingerea generala in lumea pedagogica de astadi e cá influinti'a disciplinei este fórté necesarie pentru scopulu educatiunei. Nime se nu mai cugete cá disciplin'a ar fi unu midilocu prin care amenintendu am poté impedecá erorile séu prin care amu poté esoperá unu sucesu la instructiune, ori unu factoru prin care am regulá moralitatea elevului. Disciplin'a conlucra deodata cu educatiunea spre unulu si acelasi scopu desvoltarea corporale si spirituale.

Inse totu deuna disciplin'a trébuie se premérgea educatiunei, cáci prunculu numai prin dedare se póte aduce la activitate de sine, la viétia cumu se poftesce dela densulu, si numai mai tardiu, prin effusulu unei educatiune rationabile, ajunge senguru la consciinti'a si priceperea de a lucrá dupa principiile sale proprie. Disciplin'a ca si instructiunea si educatiunea avendu acelasi scopu educarea pruncului pentru societate si umanitate, se intielege cá si stau in strinsa legatura la olalta. Prunculu e inclinatulu dela natura mai multu spre reu decâtu spre bine. Acést'a o potemu observá ca regula si la cei crescuti. A-lu lasá in voi'a sa cu inclinatiunile nascute in densulu, acelea intru atáta l'ar amágí, incátu mai tardiu numai prin o disciplina silitóre s'ar' poté curmá reulu. Dicu prin disciplina silitóre, cáci sil'a inca se tiene in câtuva de natur'a disciplinei. Pedagogii moderni liberali au mersu inse si mai departe; ei nici nu vréu se auda despre sila in disciplina. Disciplin'a buna si dedarea in sa suntu apreciate astadi dupa

meritulu loru de totu pedagogulu dela mare pana la micu. Si cumu se nu fia apreciate cáci daca ne vomu intrebá cá óre Grecii, Romani, stramosii nostri s. a. prin ce au ajunsu in evulu vechiu, a fi esemple de virtute si patriotismu? vomu aflá respunsulu in istori'a aceloru popóra, carea ne spune cá tenerimea de atunci sciá cu mare dibacia se aduca prin dedare disciplin'a in consonantia cu instructiunea, si astufeliu cu ambele tienteau la o adeverata educatiune umana.

Indata ce a scapatatu disciplin'a s'a nascutu slabitiunea si neincrederea, si astufeliu au decadiutu poporatiunea. Apoi de alta parte esperinti'a insasi ne invétia cá totu ce e bunu, frumosu si nobílu nu numai prin scientia, ci si prin dedare mai cu séma se pface in a doua natura a nóstra. Scól'a poporala nu póte duce pre discipuli pana la gradulu desvoltarei de a lucrá singuri, dupa priceperea si principiile loru, fiinducá copilulu candu ajunge etatea de a pricepe instructiunea si a o folosi pentru viétia practica, chiar atunci parasese scóla. De aci ni se nasce o dupla datorintia, de a suplini adeca prin disciplina rationabila, aceea ce prin instructiune nu s'a potutu. Daca in tóta viétia nóstra ne petrecu faptele la cari ne amu dedatu in pruncia in cas'a parentiésca si in scóla, atunci chiamarea deosebita a scólei e a dedá pre tener'a generatiune la judecáti bune, la semtiuri si fapte frumóse, cáci „Ce invetiamu in teneretie aceea scimu si la betranetie.“ Éta una din celea mai ponderóse probleme a scólei poporale, de carea tîenudu contu cei chiamati a instrúá si educá trebue se fimu cu mare atentiune la resolvirea ei. Inse numai asia póte fi disciplin'a salutaria si ducatóre la scopu si resultatu siguru, daca ea va fi rationabila. Spre acésta inse se receru principii sanetóse, bine alese si midilóce acomodate. Despre acestea cu permisiunea On. Redactiune cu alta ocasiune.

Siomcuta mare, 14 Aprile 1878.

Elia Popu,
invet. norm. gr. cath.

O positiune demna de plansu,

este positiunea clerului romanu si din colo de Carpati in tocmái ca si la noi. Preotulu este lasatu in voi'a sortii la arbitriulu particulariloru, cari ilu tratéza dupa placu. Éta unu esemplu tristu ce ne impartesiesce „Vocea Clerului“ din Bucuresci:

Dilele acestea s'a primitu de Redactiunea acestui jurnalulu ca copia de pe petitiunea ce au datu Inaltu Preasantitulu Mitropolitulu, mai multi preoti din Distr. Ialomitia prin care i arata cá unii din Primari de prin comunele rurale, nu numai cá nu prevedu in bugetele comunale o suma indetulatóre pentru intretinerea preotului, dar inca si pe acea modesta suma nu o dau preotiloru, ci o intrebuintiéza pentru trebuintiele loru. Voindu a ne informa mai de aprópe, déca s'a primitu in cancelaria Mitropoliei ca asemenea petitiune, si ce mesuri s'au luatulu pentru pedepsirea aceloru hoti de Primari, ne amu adresatu catra Domnulu siefu alu cancelariei, care a avutu bunatatea a ne da urmatórele deslusiri: cá intr'adeveru Inaltu Prea Santitulu Mitropolitulu s'a informatu despre existenti'a unor asemenea abusuri, si cá in cele din urma dile priimindu si petitiunea sus-mentionata a recomandat-o prin adresa No. D-lui Ministru de Interne, spre a urmari pe cei culpabili. Suntemu siguri, cá Inaltu Prea Santia Sa, care a aratatulu de la inceputu o solitudinea asa de mare pentru imbunatatirea positiunii preotiloru, mai alesu a celoru de prin comunele rurale, va intrebuintiéza tóta Inalta Sa influintia pentru pedepsirea aceloru primari, cari nu se sfiescu a despoái intr'unu modu asia de nerusinosu pe servitorii altarului cari, si fara acésta, se afla intr'o complecta saracia. — Éca petitiunea preotiloru:

Inaltu Prea santite Stapanu! Din momentulu ce Creatorulu V'au incredintatu Archipastoria Romaniei, tiente Inaltu prea Santii Vóstre a fostu de a inbuna-

tati sórta Clerului, ca ast-felu se fia activi si energici spre a satisfac pe poporu la tóte dorintiele religióse; acést'a a fostu si este probabilu din mai multe esemple ce avemu de la diferitele districte si orasie din tóta Romania; fatalitate in sa pentru districtulu nostru Ialomitia care, nu scim, din nenorocirea nóstră, séu din réua vointia ori slabiciunea administratii acestui districtu, Clerulu este maltratatu asia de réu in câtu nu póte cine-va se 'si inchipuiesca, si éta cumu.

D-nii primari ai Comuneloru, la facerea dudgeteloru, ca uni ce au puterea in mana creadia si percepu sume mari pentru toti impiegatii comunei, ér pentru preoti si dascalii nisce sume fórte mici si ridicole,

Chiaru in anulu expiratu 1877 s'au luat de la ficare contribuabilu câte doi franci pe numele preotiloru, s'au intrebuintiatu la alte interese, unde nu scimu, càci noi n'amu priimitu nimicu din acesti doui franci.

Vedeti, Inaltu Prea Santite, pana la ce gradu au ajunsu lacomia intru acestu districtu. Noi atragemu o ura din partea poporului pentru cuventulu cà ei platescu pentru cleru, ér folosulu 'lu atragu alti care nu facu nici unu serviciu divin pentru poporu. Astu-felu déra legea care a plecatu cu scopu de a imbunatati sórtea clerului, a lovitu cu atátu mai multu in noi, in câtu amu perditu si ceia ce mai avému, càci ce dice tieranulu? Platimu atatea datorii catra perceptore pentru Cleru, preoti suntu datori, a ne servi fara a le mai da ceva.

Aceste fiindu causele care a adusu o viua nemulțumire in inimile nóstre si care ne au pusu in positúne de a le supune Ța cunoscintia Inaltu Prea S. Vóstre spre a pune la cale ce veti gasi de cuviintia.

(Urmédia sub-semnaturile).

D i v e r s e .

* **O voce seriose in or'a suprema**, catra clerurile romane si fruntasii poporului romanu, in caus'a instructiunei poporale, de unu Archipresbiteru⁴. Acest'a e titlulu unei brosiure aparuta in Budapesta, acuma de curundu. Cugetarile profunde si seriose, cuprinse in acésta scriere, tradéza pe omulu timpului, omulu progresului! in a carui inima arde foculu iubirei pentru natiunea si biserica sa. In numerulu viitoriu vom face unu reasumatu de cuprisulu brosiurei memorate, càci ea merita a fi cunoscuta de totu carturariulu romanu.

* **Aniversarea nasterii si suirei pe tronul a principelui Carolu**. Sambat'a in 8 Aprilie fiindu aniversarea nasterii si suirei pe tronulu Romaniei, a M. Sale Carolu, la mitropolie s'a tienutu unu Te Deum, la care au asistatu tóte autoritatile statului, precum si corpurile legiuitóre. Dupa Te Deum, camer'a s'a prezentatu in corpore la palatu, ducendu felicitarile si omagiurile de supunere si iubire M. M. Loru. Cetatienii Iaseni inca au adresatu cu acésta ocaziune Mariei Sale urmatórea felicitare: Prea Inaltiate Domne! Nascutu in dilele de primavéra de 8 Aprilie 1839, léganulu dela isvoarele Dunarei v'au fostu impodobitu cu flori. Totu in 8 Aprilie 1866, glasulu poporului vi-a gatitu la gurile aceluia-si fluviu a Dunarei, unu altu léganu mai stralucitu: Tronulu Romaniei! Astadi tiér'a serbatoresce a 13-a ora acésta di memorabila si de bunu auguru, candu alesulu ei descindietoriu din una din cele mai mari si mai eroice case a le Europei, si-uni sórtea augustei sale familie cu acea a nóstră si a vitejei strabune. Impodobitu cu mantau'a libertatiloru constitutionale poporulu ve iubesc, si voi scuturendu si muschiulu de pe steagurile nóstre inmormentate la Racova si Calugareni ati sburatu cu ale preste involburat'a Dunare, in ale careia siesuri si munti ai Balcaniloru plantandu-le cu viteji'a tineriloru nóstre legióne

ati spusu cà: Romani'a e vrednica de independintia sa si de admirarea Europei. Pe acestu Domnu si mare capitanu, astadi Romani'a mai cu focu ilu serbatoresce pentrucà l'a veditu Mare si la lucru si la lupta. Asupra tronului vóstru astadi, mai setóse si cu mai multa sperantia si incredere stau atientite privirile Romaniloru; in jurulu acestui tron se concentréza batai'a inimei tuturoru si a tieriei intregi. Acole, acole Prea Inaltiate Dómne se grupéza cu caldura pe langa profumurile primavarei, si urarile prinóse din tóte unghiurile Romaniei, pentru indoita serbare a nasterii si chiamarei la tron. Intre ele Maria Ta primesce cu dragoste de parinte, si pe acele, pe care cetatienii Iaseni cu devetamentu si iubire neclintita vi le depunu dicandu: fericite de tronulu pe care siede intieptiunea, iubirea de patrie si viteji'a, éra ca cea mai frumoasa podoba a sa, are alaturea gratiile caritatii! Éta Carolu I! Éta Elisabeta Domn'a! Traiti dar ani multi si fericiti, ca impreuna cu Mariele Vóstre, fericita si mandra, se fie si Romania!

P R O G R A M A

adunarei generala a reuniunei invetiatoriloru rom. gr. or. din tractulu protopopescu alu Lipovei, convocata pe diu'a de Mercuri dupa S. Pasci. 1878. in localitatea scolei rom. din Lipova.

Siedinti'a I-a in 19 Aprilie 1878.

La 9 óre deminetia:

1. Membri reuniunei se intrunescu in localitatea scolei in Lipova. Ér dupa intonarea imnului „Imperate cerescu,” vice presedintele deschide siedinti'a
2. Alegerea oficialiloru.
3. Motiuni diverse intru interesulu invetiamentului s. a.
4. Reportulu Notariului despre activitatea sa si arhiveulu reuniunei.
5. Reportulu Cassariului.
6. Defigerea timpului pentru procsima adunare generala.
7. Inchierea siedintiei.
8. Autenticarea protocolului prin o comisiune alesa spre acestu scopu.

Constantinu Cretianu,

v. pres. II.

Georgiu Neagu,

not. reun.

C o n c u r s e .

1—3.

In urmare hotaririi ven. consistoriu eparchialu dto. 12. Ianuariu, a. c. Nr. 49. B. se escrie concursu pentru deplinirea postului de parochu in comun'a *Troiasiu*, din protopresviteratul Totvaradiei, cu terminu pana in **30. Aprilie, st. v. a. c.** in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele acestei parochii sunt: $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu estravilanu, cuartiru cu gradina, dela 80 numere de case, câte un'a mesura, de cucurudiu sfarmatu in totu anulu, si stol'a usuata.

Recurentii au sesi tramita recursele loru prevediute cu documintele prescise in statutulu organicu, pana in dioa mai sus insemnata la oficiulu protopresviteralu in Totvaradia, per Soborsin.

Troias in 8. Aprilie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Belesiu**, protopres. trac.

In urmarea decisului Ven. Consist. diecesanu aradanu dd. 20 Octomvrie 1877 Nr. 2376 B. se escrie concursu pe parochi'a de clas'a a III-a din *Bohani*, protopres. Ienopoliei, Borosineu cottulu Aradului, cu terminulu de alegere pe 14 *Maiu a. c. st. v.* séu pe dominec'a a 5-a dupa s. Pasci.

Venitulu parochialu: una sesiune pamentu aratoriu, birulu dela 40 case cu pamentu, un'a mesura cucuruzu sfermatu dela tota cas'a, éra dela 18 case dieleresci câte jumătate mesura — stólele indatinate si casa parochiala cu gradina de semanatu.

Recurenti au se produca testimoniu despre absolvirea teologiei, si de cualificatiune — atestatu despre purtarea loru morala.

Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite oficiului protopresviteralu in Borosineu — posta ultima Borosineu celu multu pona la 11 *Maiu a. c. st. v.*

Bohani, 4 Aprilie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea**, adm. ppresvite.

1—3.

Fiindu postulu de invetiatoriu la scól'a elementaria a comunei gr. orientale *Valea-mare-Pogonisiu* protop. Jebelului (comitatulu Carasiului, cerculu Bogsi'a) vacante: se escrie concursu cu terminu de *septemani 6*.

Competintiele sunt: Unu salariu anuale de 260 fl. v. a.; Cuartiru liberu, cu scól'a prunciloru acomodata; Gradina de legumi de 800 st. □, si 2 jugere de livada de fenu; 8 orgi de lemne in natura, dintre care 4 org. pentru invetiatoriu si 4 org. pentru scóla;

Beneficiu din partea domnului proprietariu mare *Georgiu Ioanovics* (adausulu salariului anuale) de 40 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá postulu susnumitu sunt rugati a-si asterne recursele loru, conformu statutului Organicu, Domnului Protopresbiteru *Alesandru Ioanovicu* din *Jebelul* (*Zsebely*).

Valea-mare din siedinti'a Comitetului parochiale tienu in $\frac{3}{15}$. Aprilu 1878.

Georgiu Ioanovics,

presied. comit. par.

In contielegere cu protop. tractualu.

1—3.

Conformu decisului Venerab. Consistoriu de sub Nru 824. B. a. c. se escrie concursu pentru parochi'a vacanta din *Pecica rom.* cu urmatórele emoluminte: folosirea birului si stólei dela 250 numere de case, mai obligandu-se comunitatea bisericesca a procurá pe sém'a alegandului parochu si una sessia pamentu la ocasiunea segregarii, ce este deja in curgere, é' pentru casulu candu nu i-ar succede a cascigá acea sessia, atunci comunitatea asecuréza alegandului parochu cea d'antaiu sesiune, ce ar deveni vacanta, in urma mortii ori stramutarii a vre unui dintre cei doi parochi actuali in *Pecica*.

Dela recurenti se recere, ca recursele ajustate cu atestatu de conduita, cu testimoniu de 8 classe gimnasiale, de cualificatiune preotiésca pentru parochiele de frunte, si adressede comitetului parochialu din *Pecica* se le tramite protopresviterului tractualu *Ioanu Ratiu* pana inclusive 21 *Maiu st. v. a. c.* — Recurentii suntu poffiti, ca in intervalulu publicarii concursului se se presinte in dumineci ori serba-

tori in biserica numitei parochii, spre a-si aretá desteritatea in cantare, respective in oratoria.

Alegerea se va tiené in 25 *Maiu st. v.* 1878.

Pecica in $\frac{12}{24}$. Apriliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Ioan Ratiu**, protopopulu Aradului.

2—3.

Prin incuviintiarea V. consistoriu diecesanu din 21 Martiu a. c. Nr. 62 bis. in comun'a *Voitegu*, protopopiatulu Ciacovei s'a infiintiatu unu postu de capelanu. spre a caruia ocupare se deschide concursu pana in 30. *Aprilu a. c.* in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: In acést'a comuna sunt dóue parochii cu dóue sesiuni parochiale, — asia birulu si stólele indatinate din ambele parochii — a trei'a parte, si din ambele sesiuni câte $\frac{1}{4}$ de pamentu adeca 16 jugere catastrale.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si asterne suplicele loru cu documintele prescise in §. 13 alu statutulu organicu pana in diu'a mai susu insemnata M. O. D. protopresbiteru *Ioanu P. Seimanu* in *Ciacova*.

Voitegu, in 2 Aprilu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu P. O. D. *Ioanu P. Seimanu*, protopresbiteru.

3—3.

Concursu de nou pentru deplinirea postului de parocu gr. or. in comun'a *Hassiasiu* cu terminu pana la 18 *Aprilie st. vechiu a. c.* in aceeasi di se va tiené si alegerea.

Emolumintele suntu: un'a sesiune de pamentu, birulu de câte un'a mesura de cucuruzu despoiátu dela 100 de case; $\frac{1}{2}$ lantiu de pamentu intra si $\frac{1}{2}$ estravilanu, si venite stolari usuate.

Aspirantii la acestu postu, voru adresá recursele loru instruite conformu presciseloru statutului organicu, parintelui protopopu *Georgiu Cratiunescu* in *Belincz*, pana la 17 *Aprile a. c.*; avendu fiecarele in vro Dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica gr. or. din locu, spre a-si dovedí desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Hassiasiu, 9 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Georgiu Cratiunescu**, protop. tract.

3—3.

Se escrie concursu pentru vacant'a parochie din comun'a *Straja*, protopresbiteratulu Versetiului, cottulu Timisiului, cu terminu pana in 9 *Aprilu, st. vechiu a. c.*

Emolumintele suntu: Una sesiune de pamentu, birulu si stol'a indatinata dela 204 de case.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie sunt avisati a-si tremite recursele adresate comitetului parochialu la reverendisimulu Domnu *Ioanu Popovicu* protopresbiteru in *Mercin'a* per *Varadia*, totu deodata de a-se presentá poporului in vreo serbatóre séu domineca in biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantare, séu oratorie.

Straja in 19 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dnu protopresbiteru tract.